

NE'MA PAWLOS R'OMAYÛYAR'A

Pêşgotin

Pey r'abûna Mesîhe^f ji mirinê, gava çend sal derbaz bûn, mesîhê^f gi-hîştine R'omayê^f jî, awa gotî p'ayt'extê Împêratorîya R'omayê. Pawlosê ku qulixê şandîtyê^f ji Xwedê standibû, wekî nava necihûyada bixebite, xwest her'e R'omayê û ji wir jî her'e h'eta Spanyayê. Berî wê r'êwîtyê Pawlos bawermendêd R'omayê^ra evê ne'mê dinivîse (15:24-28). Bi fikira zana ewî eva ne'ma sala 56-a, 57-da bajarê Korint'êda nivîsiye. Ne'mêda şirovedike, ku çawa bawerî^f û k'rem^f e'mirê bawermendada cî digire û ya xwe dike.

Pawlos aha destpêdike. Ew pêşiyê civînê^f silav dike û paşê bona bawermenda dua dike, pêr'a-pêr'a nêt-meremê ne'mê e'yan dike û dibêje: «Mizgînî^f dide k'ifşê, ku Xwedê çawa meriva^f r'ast^f (bêsuc) h'esab dike, dike kirasê xwe, ev yek ji sêrî h'eta binî bi bawerîyê ye» (1:17).

Pawlos îdî bi vê fikirê pêşda diçe bi hûr-gilî dinivîse: T'emamîya merivayê, heger cihû^f bin yan necihû^f, h'ewcê wê yekê ne, ku li ber Xwedê r'ast bêne h'esabê, çimkî h'emû jî bin h'ukumê gunada dimînin. Em dibînin ku li ber Xwedê yê r'ast ew e, k'î bawerîya xwe Îsa Mesîh tîne. Peyr'a Pawlos derheqa jîyîna nûda (e'mirê t'ezeda) dinivîse, ya ku meriv yektîya Mesîhda distîne. Bawermend jî t'evî Xwedê e'dil dibe û saya R'uh'ê^f Pîroz ji bindestîya nîrê gunê^f û mirinê xilaz^f dibe. Ji serê 5-da h'eta 8-a jî Pawlos meremê Qanûna Xwedê û qewata R'uh'ê Xwedêyî nava e'mirê bawermendada şirovedike. Usa jî Pawlos e'nene dike, ku cihû û necihû nava qirara Xwedêda çi cîyî digirin. Ew tê ser wê fikirê ku t'exsîrkirina^f cihûya hindava Mesîhda, ew p'areke t'ivdîr û qirara Xwedê ye, wekî bikaribe t'emamîya merivayê bi saya Îsa Mesîh bigihîne k'erema Xwedê. Pawlos bawer bû, ku cihû wê t'imê Îsa t'exsîr nekin, zemanê bê ku ewê Îsa qebûl kin.

Paşê Pawlos dinivîse, ku gerekê e'mirê bawermenda çawa ser h'îmê h'izkirinê be. Şandî pirsêd cûr'e-cûr'e e'nene dike, ku çawa Xwedê bi-h'ebînin û jêr'a qulix kin. Usa jî derheqa borcê bawermendaye hindava h'ukumetê û hevduda dinivîse, pirsêd îsafêva^f girêdayî. Ne'mê bi silava, t'emîya û şikirdayînê ser hevda tîne.

Serecema fikira ne'mê

Pêşgotin û fikira sere (1:1-17)
 Meriv h'ewcê xilazbûnê^f ne (1:18-3:20)
 Soz-qirarêd bona xilazbûnê (3:21-4:25)
 Jîyîna nûye yektîya Mesîhda (5:1-8:39)
 Cime'ta Îsrâêlê^f nava qirara Xwedêda (9:1-11:36)
 R'abûn-r'ûniştina bawermenda (12:1-15:13)
 Paşgotin û silavkirin (15:14-16:27)

Peymana^f Nûda, îlahî ne'ma R'omayîyêda xebera «Qanûn» bi h'erfa mezin hatîye nivîsarê gava be'sa Qanûna^f Mûsa^f dike, awa gotî Qanûna Xwedê. Lê gava be'sa qanûnêd din dike, xebera «qanûn» bi h'erfa biç'ûk hatîye nivîsarê.

Silavkirin

1 ¹ Ji Pawlos, xulamê Mesîh^f Îsa, şandîtîyêr'a^f gazîkirî, bona belakirina wê Mizgînîya^f Xwedêye k'ifşkirî, ² ya ku Wî hê pêşda nivîsarêd^f pîrozda bi zarê^f p'êxemberêd^f Xwe soz dabû. ³⁻⁴ Eva Mizgînîya bona Kur'ê^f Wî, Xudane^f me Îsa Mesîh e, ku bi bedenî ji zur'eta Dawid^f bû û bi R'uh'ê^f Pîrozîyê, gava ji mirinê r'abû,

qudretêda çawa Kur'ê^f Xwedê xuya bû. ⁵ Bi Wî me k'erema^f şandîtîyê stand, wekî bona navê Wî h'emû mileta hîn kin, ku bawer bikin û guhdar bin. ⁶ Hûn jî nava wanda hatine gazîkirinê, ku bibine p'ara Îsa Mesîh.

⁷ Ji we h'emûyar'a, h'izkirîyêd Xwedêye pîrozbûnêr'a^f gazîkirî, ku R'omayêda dimînin, k'erem^f û e'dilayî be, ji Xwedêyê Bavê^f me û Xudan Îsa Mesîh.

Pawlos h'eyra bawermendêd
R'omayêda ye

⁸ Berê pêşin ez bi destê Îsa Mesîh bona we h'emûya r'azîbûnê didime Xwedêyê xwe, çimkî bawerîya^f we t'emamîya dinyayêda tê gotinê. ⁹ Xwedê şe'dê min e, ew Xwedêyê ku ez nava Mizgînîya Kur'ê Wîda bi dil û can xulamtîyê dikim, ez her gav we bîr tînim ¹⁰ û t'imê nava duayêd xweda hîvî dikim, ku bi e'mirê Xwedê carekê r'ê bik'êve min, ser weda bêm. ¹¹ Çimkî ez gelekî h'eyra dîtina weda me, wekî p'êşk'êşeke^f r'u^fh'anî bigihînime we, ku hûn bawerîyêda bişidin. ¹² Awa gotî ez jî t'evî we, em dil bidine ber hev, bi wê bawerîya min û weye her du alîyava.

¹³ Ez dixwazim ku hûn zani-bin xûşk-birano, wekî gelek cara min xwestîye bême cem we, ku k'eda min nava weda jî hebe, çawa nava necihûyêd^f mayînda, lê h'eta niha r'ê nek'etîye min*. ¹⁴ Ez borcdarê h'emû mileta me, hin yê yûnanêd pêşdaçûyî û hin jî yê miletêd paşdamayî, deyndarê serwaxta û bêfe'ma me. ¹⁵ Awa ez bi dil û can dixwazim Mizgînîyê bidime we jî, yêd ku R'omayêda dimînin.

¹⁶ Belê ez Mizgînîyê şerm h'esab nakim, çimkî ew qewata Xwedê ye, bona xilazbûna^f h'emû bawermenda, pêşîyê bona cihûya^f, paşê necihûya^f. ¹⁷ Çimkî Mizgînî dide k'ifşê, ku Xwedê çawa meriva^f r'ast h'esab dike, dike kirasê xwe*, ev yek ji sêrî h'eta binî bi bawerîyê

* ^{1:13} K'arêd Şandîya 19:21.

* ^{1:17} Bi yûnanî xeber bi xeber aha ye: «Wêda (Mizgînîyêda) r'astîya Xwedê e'yan dibe». Nivîsarêd pîrozda «r'astîya Xwedê» bi çend cûr'a tê fe'mkirinê. Carna r'astî çawa «heqîya Xwedê» tê fe'mkirinê, ew h'unurekî Wî ye, yanê Xwedê Xwexa ser r'astîyê ye çawa H'akimê heq. Lê carna jî «r'astîya Xwedê» tê fe'mkirinê çawa kirineke Wî ye, ku çawa Ew mêriv bêsûc dike û r'ast h'esab dike, ne ku t'enê vê yekê, lê mêriv t'evî Xwe dike yek jî, awa gotî Xwedê wî «dike kirasê Xwe». Hingê însan ber ç'e'vê Wî mîna Wî r'ast xuya dibe. Vê ne'ma Pawlosda ew gelek cara bi vî awayî tê fe'mkirinê. Peymana^f Kevinda jî tê hînkirinê, ku merîyê r'ast ew e, gunêd k'îjanî hatine baxşandinê (Zebûr 32; R'omayî 4:4-8). Wekî din jî «r'astîya Xwedê» gelek cara fikira xilazkirinêva^f girêdayî ye: Xwedê r'ast e, amin e û xweyê sozê Xwe ye û yê ku gazî Wî dike, gora sozê Xwe xilaz dike (Zebûr 51:14; Îşaya 46:12-13).

ye, çawa nivîsar e: «Yê r'ast wê bijî, çimkî bawer dike»**.

H'emû meriv gunek'arf in

¹⁸ Xezeba Xwedê ji e'zmên ser h'emû bêxwedêti û neheqîya wan meriva xuya dibe, k'îjan ku bi neheqîyêd xwe nahêlin ku r'astî xuya be. ¹⁹ Çimkî çî ku gerekê bona Xwedê bizanibin wanva e'yan e, çimkî Xwedê wanva e'yan kirîye. ²⁰ R'ast ji e'firandina dinyayêda h'unurêd Wîye nexuya, awa gotî qudreta Wîye h'eta-h'etayê û Xwedêtiya Wî bi e'firîna xuya dibin, zelal têne dîtinê. Bi vî awayî kes nikare cabê bide. ²¹ Belê wan Xwedê nas dikir, lê pesinê Wî nedan çawa Xwedê, ne jî ji Wî r'azî bûn, lê belê ew nava fikirêd xweda p'ûç' bûn û ji dest bêfe'mîyê şûna r'eşva çûn. ²² Wana got: «Eme serwaxt in», lê bêfe'm derk'etin ²³ û r'ûmeta Xwedêyê nemirî şikilê merivê p'ûç'î-mirî, teyreda, çarp'ê û şûlikîyar'a guhêr'în*.

²⁴ Lema jî Xwedê ew bi xwestina dilê wan dane destê h'eramîyê^f, ku bedena xwe nava hevda bih'e-

r'imînin. ²⁵ Wana r'astîya hindava Xwedêda derewîyêr'a guhêr'în û serê xwe li ber e'firîna danîn, ew h'ebandin, ne ku E'firandarê h'eta-h'etayê ku hêjayî şikirîyê ye. Amîn^f.

²⁶ Bona vê yekê Xwedê ew dane bênamûsiyê, h'eta jinêd wan jî h'ewcetîya xweye e'detê dinê h'ewcetîya ek'sîe'detîyêr'a guhêr'în. ²⁷ Usa jî mêra h'ewcetîya jinaye e'detî hiştin, pê temêd xweye xirab bi hevr'a şewitîn, mêra t'evî mêra r'obetî dikir û heqê jir'êk'etina xweye qazincirî hildidane ser xwe. ²⁸ Û çawa wana nexwest Xwedê zanebûna xweda xweykirana, Xwedê jî ew dane fikirêd bêt'ewşe, ku ewana tiştêd necayîz bikin. ²⁹ Evana her neheqîyê, neqencîyê*, timayîyê, xirabîyava t'ijî ne: Bi h'evsûdîyê, mêrkujîyê, berzeqîyê^f, mixenetîyê, xêrnexwazîyêva^f dagirtî, gilîger'ò, ³⁰ buxdanbêj, nexwedêh'iz, bêşerm, pozbilind, k'ubar-babax, yê xirabîyê çêdike, ne gur'a^f dê-bavada, ³¹ bêfe'm, bêamin, bêisaf, bêr'e'm. ³² Belê evana haş ji qanûna Xwedê hene, ku yêd van tiştêd dikin

** 1:17 Aha jî tê fe'mkirinê: «Yê bi bawerîyê r'asth'esabbûyî wê bijî». Hebaqûq 2:4.

* 1:23 Qanûna Ducarî 4:15-18.

* 1:29 Nav hinek destnivîsarada «qavî^f» jî heye.

hêjayî mirinê ne, lê belê ne ku t'enê van tišta dikin, lê havijîya xwe ji kirîya jî tînin.

Dîwana Xwedêye heq

2 ¹Awa e'vdo, dixwazî k'î bî, gava loma dikî, tu nikarî xwe bêşûc kî. Çawa loma xelqê dikî, usa jî tu xwe lomek'ar^f dikî, çimkî tu ku loma dikî, xût wan tišta dikî*.

²Lê em zanin ku dîwana Xwedê wê bi r'astîyê ser wanda bê, yêd ku tiştêd usa dikin. ³Awa e'vdo, tu ku loma xweyê van kira dikî û tu xwexa jî wan tišta dikî, te t'irêf tê ji dîwana Xwedê bir'evî? ⁴Yan jî tu ku dewlemendîya şîrinayî, berbîhêrî û sebira Wî bêhurmet dikî, tu nizanî ku şîrinayîya Xwedê te dibe berbi t'obekirinê? ⁵Lê tu bi serh'işkî û dilkevîrîya xwe xezebê ser xweda dicivînî, bona R'oja Xezebê, gava dîwana Xwedêye heq xuya be. ⁶Ewê weke e'melê her kesî bîne pêşîya wan*. ⁷Jîyîna h'eta-h'etayê wê bide wan, yêd ku t'imê bi dûmika dirêj nava kirinêd qencda ne, ku hurmetê, r'ûmetê û nemirîyê dixwazin. ⁸Lê hêrs û xezebê ser wanda be, yêd ku k'ara

xwe diger'in, dest ji r'astîyê kirine û xwe dane xirabîyê. ⁹Tengasîf û zulmê ser wan h'emûyada bê, yêd xirabîyê dikin, pêşîyê ser cihûya^f, paşê ser necihûya. ¹⁰Lê hurmet, r'ûmet û e'dilayî wê wan h'emûyar'a be, yêd ku qencîyê dikin, pêşîyê cihûr'a û paşê necihûr'a. ¹¹Çimkî li cem Xwedê firqî t'une*.

¹²Ewêd bêyî Qanûna Mûsa^f ku gunêf dikin, bêyî Qanûn jî wê unda bin, lê ewêd xweyîqanûn ku gunê dikin, bi Qanûnê jî wê dîwana wan bibe. ¹³Çimkî ne ku ewêd Qanûnê dibihên li ber Xwedê r'ast^f in, lê ewêd ku Qanûnê diqedînin wê r'ast bêne h'esabê. ¹⁴Necihûyêd ku Qanûna wan t'une, gava bê h'emdê xwe xwestinêd Qanûnê diqedînin, belê ewe bê Qanûn in, xwexa bona xwe dibine qanûn. ¹⁵Çimkî evana didine k'ifşê, ku xwestina Qanûnê dilêf wanda nivîsar e. Îsafa wan jî şe'detîya vê yekê dide û fikirêd wan carna li wan neheq dikin, carna bêşûc dikin. ¹⁶Wê R'ojê wê usa be, gava Xwedê bi destê Mesîh Îsa dîwana tiştêd merivaye dizîva bike, anegorî Mizgînîya ku ez dannasîn dikim.

* ^{2:1} Metta 7:1-2.

* ^{2:6} Zebûr 62:12; Gotinêd Silêman 24:12.

* ^{2:11} Qanûna Ducarî 10:17.

Cihû û Qanûn

17 Awa tu cihû têtî h'esabê, te xwe spartîyef Qanûnê û bi Xwedêyê xwe difir'î, 18 xwestina Wî zanî û ji Qanûnê hîn bûyî, qencî-xirabiyê ji hev derdixî. 19 Ê tu ser xwe guman î, ku r'êberê kora yî, r'onayîya ber yêd te'rîyêda, 20 şîretk'arê bêfe'ma, dersdarê xişîma. Tu xweda jî guman î, ku bi Qanûnê xût tu xweyê t'erzê zanebûnê û r'astîyê yî. 21 Lê belê awa tu ku hevalê xwe hîn dikî, xwexa xwe hîn nakî? Dannaşîn dikî, ku nedizin, lê tu didizî? 22 Dibêjî: «Zinîyê neke», lê zinîyê dikî? Ji p'ûtaf zivêr î, lê p'aristgehêd wan t'alan dikî*? 23 Bi Qanûnê difir'î, lê Qanûnê dit'er'ibînî, Xwedê bêhurmet dikî? 24 Çawa nivîsar e: «R'ûyê we cihûyada navê Xwedê nava necihûyada tê bêhurmetkirinê»*.

25 Belê k'ara sinetîyêf wê hebe, heger Qanûnê biqedînî. Lê heger tu Qanûnê dit'er'ibînî, sinetbûna te dibe bêsinetî. 26 Usa jî, heger yê nesinetkirî t'emîyêd Qanûnê biqedîne, nesinetîya wî wê sinetî neyê

h'esabê? 27 Ê yê binyat'a xweda nesinetkirî ku Qanûnê diqedîne, wê dîwana te bike, ku tu xweyê nivîsar û sinetîyê yî, lê Qanûnê dit'er'ibînî. 28 Çimkî cihû ne ew e, ku dervava ye û sinetî ne ew e, ku dervava ser bedenê ye. 29 Lê cihû ew e, yê ku dilê xweda cihû ye û sinetîya r'ast dilê sinetbûyî ye, bi R'uh', ne bi Qanûna nivîsar. Yê ha, ne ku meriv p'eyê wî didin, lê Xwedê*.

3 1 Îdî cihû çiva zêde ye? Yan jî çi feyda sinetîyê heye? 2 Gelekî, bi her alîyava. Berê pêşin wê yekêva, ku gotinêd Xwedê li wan hatine spartinê. 3 Awa heger ji wan hinek amin neman, dibe ku ji dest bêaminîya wan Xwedê wê bêamin derê? 4 T'u car! De bira Xwedê r'ast be û h'emû meriv derew, çawa nivîsar e:

«Wekî gotinêd Xweda Tu bêsûc derêyî

û dîwana Xweda Tu serk'evî»*.

5 Lê heger neheqîya me heqîya Xwedê dide k'îfşê, em çi bêjin? Wekî usa ye Xwedê neheq e, ku

* 2:22 Aha jî tê fe'mkirinê: «P'aristgehê dih'er'imînî».

* 2:24 Îşaya 52:5.

* 2:29 Qanûna Ducarî 30:6.

* 3:4 Zebûr 51:4.

xezebê tîne serê me? (Bi merivayî xeber didim). ⁶T'u car! Heger ne usa be, Xwedê wê çawa dîwana dinê bike?

⁷Lê heger r'astîya Xwedê, bona r'ûmeta Wî, bi derewîya min hê k'ifş dibe, lê îdî çima wê dîwana min mîna gunek'arekî bê kirinê? ⁸Û gelo heq e ku em aha bêjin: «Xirabîyê bikin, ku bibe qencî», çawa hinek şer'a li me gilî dikin, yanê em usa dibêjin? Ew meriv wê r'ast ser bela xwe vebin.

Merivê r'ast t'une, h'emû gunek'ar in

⁹Awa em îdî çi bêjin? Em cihû tiştekiya ji necihûya çêtir in? Na xêr! Çimkî me îdî jor da k'ifşê, çawa cihû, usa jî necihû, h'emû jî bin h'ukumê guneda^f ne. ¹⁰Çawa nivîsar e:

- «Yekî r'ast t'une, t'u kes t'une,
¹¹ kesek t'une, ku fe'm bike,
kesek t'une, li Xwedê biger'e.
¹² H'emû bende xaliff' ne,
bi hevr'a t'evayî bêkêr bûne,

yekî qencîyê bike t'une, t'u kes t'une.*

- ¹³ Gewrîya wane t'irba vekirî ye, zimanê wane derewîn e*,
je'ra me'ra bin zarê wan e**.
¹⁴ Devê wana t'ijî nifir' û te'lî ye*,
¹⁵ nigê wane xûnr'êtinêr'a dile-zîne.
¹⁶ R'îya wane qede û bela ne.
¹⁷ R'îya e'dilayîyê nasnekirî ne*,
¹⁸ tirsxa Xwedê li ber ç'e'va qet t'unî ne*».

¹⁹Awa em zanîn Qanûn çi ku dibêje, wanar'a dibêje, yêd ku bin h'ukumê Qanûnêda ne, wekî h'emû dev bêne girêdanê û t'emamîya dinyayê li ber dîwana Xwedê cabdar be. ²⁰Çimkî bi kirêd Qanûnê t'u qûl-bende wê li ber Xwedê r'ast^f derneyê, lê bi Qanûnê gune tê naskirinê.

Însan li ber Xwedê bi bawerîyê r'ast tê h'esabê

²¹Lê niha bêyî Qanûnê, r'ast-h'esabkirina Xwedê xuya bûye,

* ^{3:10-12} Zebûr 14:1-3; 53:1-3; Zanebêj 7:20.

* ^{3:13} Zebûr 5:9.

** ^{3:13} Zebûr 140:3.

* ^{3:14} Zebûr 10:7.

* ^{3:15-17} Îşaya 59:7-8.

* ^{3:18} Zebûr 36:1.

bona k'îjanê Qanûn û p'êxember jî şe'detîyê didin. ²² Ev e r'asth'esabkirina Xwedê: K'î bawerîya xwe Îsa Mesîh tîne, Xwedê wan h'emûya li ber Xwe r'ast h'esab dike*. Firqî t'une, ²³ çimkî h'emûya gunef û negihîştine r'ûmeta* Xwedê. ²⁴ Lê ji k'erema Wî, bi azakirina Mesîh Îsa r'asth'esab-bûnêf p'êşk'êş distînin. ²⁵ Xwedê Ew k'ifş kiribû, ku Ew bi xûna Xwe li ber gunêd wan k'eve, yêd ku vê yekê bawer bikin. Xwedê ev yeka kir, ku r'asth'esabkirina Xwe bide k'ifşê, çimkî Wî bi sebira Xwe guh neda wan gunêd ku pêşda hatibûne kirinê. ²⁶ Awa gotî Xwedê bi Îsa ev yek kir, wekî r'asth'esabkirinaf Xwe vî zemanîda bide k'ifşê, ku Xwexa r'ast e û her kesê ku bawerîya xwe Îsa tîne, wan r'astf h'esab dike.

²⁷ Awa îdî çi maye ku em pê bifir'in? H'emû p'ûç' bû çû. Çima p'ûç' bû? Çimkî em Qanûnê diqedînin? Na xêr, lê çimkî em bawer dikin. ²⁸ Çimkî meva fe'm-

darî ye, ku meriv bi bawerîyê r'ast h'esab dibe, bêyî kirêd Qanûnê. ²⁹ Yan Xwedê t'enê Xwedê cihûya ye? Ne yê necihûya ye? Belê, yê necihûya ye jî, ³⁰ çimkî Xwedê yek e û ew yêd sinetbûyî bi bawerîyê r'ast h'esab dike û nesinetbûyîya jî dîsa bi wê bawerîyê. ³¹ Wekî usa ye em bi bawerîyê Qanûnê betal dikin? T'u car, lê em Qanûnê mak dikin.

Birahîmf bi bawerîyê r'ast hate h'esabê

4 ¹ Em îdî çi bêjin bona Birahîmf bave'sîrê xwe, aliyyê bedenêda? Ewî çi dît? ² Heger Birahîm bi kirêd xwe r'ast h'esab bibûya, hingê dikaribû bi kirêd xwe bifir'îya, lê ne li ber Xwedê. ³ Lê k'a nivîsar çi dibêje? «Birahîm Xwedê bawerf kir û ew yek jêr'a r'astî hate h'esabê»*. ⁴ Awa heger yek şixulekî dike, maşê wî jêr'a nayê dayîn çawa p'êşk'êş, lê çawa deyn. ⁵ Lê heger gumana yekî ne ser şixulê wî ye, lê bawerîya xwe

* ^{3:22} Galatî 2:16.

* ^{3:23} Xwedê meriv dilqê Xweda xuliqand û ev e'firînê Wî qenc bû, lê mêriv neheqî kir û negihîşte wê r'ûmet û k'amiltîyê ku Xwedê bona wî hazir kiribû. Derheqa r'ûmeta Xwedêda, ya ku bawermendê bistînin van r'êza bixûnin: R'omayî 8:18, 21, 29, 30; Fîlipî 3:21; Destpêbûn 1:26-27; E'yantî 21:9-11.

* ^{4:3} Destpêbûn 15:6; Galatî 3:6.

Wî tîne, Yê ku nep'aka bêšûc dike, bi vê bawerîyê ew r'ast h'esab dibe. ⁶ Dawid jî aha xwezîya xwe li wî merivî tîne, yê ku Xwedê bêyî kira wî r'ast h'esab dike.

⁷ «Xwezî li wan, ku neheqîyêd wan hatine baxşandinê û gunêd wan hatine nixamtinê.

⁸ Xwezî li wî bendeyî, ku Xudan wîr'a gune h'esab nake».*

⁹ Gelo eva xwezîya li sinetbûyîya tê dayînê, yan nesinetbûyîya? Çawa me got, ku bawerîya Birahîm jêr'a r'astî hate h'esabê*. ¹⁰ Lê belê k'engê hate h'esabê? Pey sinetbûnêr'a, yan berî sinetbûnê? Ne ku pey sinetbûnêr'a, lê berî sinetbûnê.

¹¹ Û paşê ewî sinetbûn nîşan stand, çawa mora r'asth'esabbûnê, bi wê bawerîya xweye berî sinetbûnê. Bi vî awayî Birahîm bû bavê h'emû bawermendêd nesinetbûyî, wekî ew jî r'ast bêne h'esabê* ¹² û usa jî bû bavê sinetbûyîya, ne ku t'enê yê sinetbûyîya, lê yê wan jî, k'îjan p'êga wê bawerîyêda diçin, ya ku

Birahîmê bavê me hê berî sinetbûnê bawer kir.

**Xwedê sozê xwe
bi bawerîyê dide**

¹³ Ew sozê Birahîm û zur'eta wîr'a hate dayînê ku dinyayê war bin, ne ku bi kirêd Qanûnê bû, lê bi wê yekê bû, ku wî bawer kir û r'ast hate h'esabê*. ¹⁴ Heger t'enê ewêd ji kirêd Qanûnê bibûna xweyê war, hingê bawerî wê p'ûç' bûya û sozê jî betal bûya*. ¹⁵ Çimkî Qanûn hêrsê r'adike. Dera ku qanûn t'une, qanûnt'er'ibandin jî t'une.

¹⁶ Bi vî awayî soz bi bawerîyê tê standinê, wekî soz bona h'emû zur'etêd Birahîm p'êşk'êşeke erêkirî be, ne ku t'enê bona wane yêd ku qanûnê diqedînin, lê bona wan jî, yêd ku mîna Birahîm bawer dikin. Çimkî Birahîm bavê me h'emûya ye*, ¹⁷ çawa nivîsar e: «Min tu kirî bavê gelek mileta»*. Ew bavê me ye, li ber wî Xwedêyê ku ewî bawer kir, wekî

* ^{4:7-8} Zebûr 32:1-2.

* ^{4:9} Destpêbûn 15:6.

* ^{4:11} Destpêbûn 17:10.

* ^{4:13} Destpêbûn 17:4-6; Galatî 3:29.

* ^{4:14} Galatî 3:18.

* ^{4:16} Galatî 3:7.

* ^{4:17} Destpêbûn 17:5.

Ew miríya sax dike û gazî tiş-têd t'unene dike, çawa ku hene. ¹⁸ Wî cîyê ku guman nemabû, Birahîm bi guman bawer kir, ku ewê bibe bavê gelek mileta, çawa hatibû gotinê: «Zur'eta teyê jî wê haqasa be»*. ¹⁹ Ê ew bawerîyêda sist nebû, ne h'alê qalibê xweda nihêr'î, wekî îdî mîna miríya bû, (çimkî ew nêzîkî sed salî bû) û ne jî bet'ina Serayêye mirî nihêr'î*. ²⁰ Lê bawerîya xwe li sozê Xwedê anî û dudilî nebû, bi bawerîyê ser qewata xweda hat, şikirîya xwe Xwedê anî ²¹ û wê yekêda bawer bû, ku Yê soz daye wê bîne sêrîf jî. ²² Bona vê bawerîyê «jêr'a r'astî hate h'esabê»*. ²³ Lê ev gotin ne t'enê bona Birahîm hate nivîsarê, ku Xwedê ew r'ast h'esab kir, ²⁴ lê belê ew bona me jî nivîsar e. R'astbûnê mer'a jî bê h'esabê, k'ijanêd ku bawerîya xwe Wî tînin, Yê ku Xudanê me Îsa ji mirinê r'akir. ²⁵ Îsa bona neheqîyêd me hate kuştinê û ji mirinê r'abû, ku em r'ast bêne h'esabê*.

Bi Îsa Mesîh em t'evî Xwedê li hev hatine

5 ¹ Awa ku em bi bawerîyê r'ast hatine h'esabê, e'dilayîya me t'evî Xwedê heye bi saya Xudanê me Îsa Mesîh. ² Pê Wî me bi bawerîyê mecal dît t'evî wê k'eremê bin, k'ijanêda em sekinîne. Ê bi wê gumana ku emê t'evî r'ûmeta Xwedê bin difir'in. ³ Ê ne t'enê bi vê yekê, lê em bi tengasîyêd xwe jî difir'in, çimkî em zanin ku tengasî sebirê tîne, ⁴ sebir jî k'etin-r'abûnê, k'etin-r'abûn jî gumanê. ⁵ Ê guman jî me r'ûr'eş nake, çimkî h'izkirina Xwedê ser meda bi wî R'uh'ê Pîroz barîye, Yê ku mer'a hatîye dayînê. ⁶ Çimkî gava eme hê bêç'are* bûn, Mesîh bona me nep'aka wextda mir. ⁷ Degme bona merivekî r'ast yek bimire, belkî bona merivekî qenc yekê biwêre bimire, ⁸ lê belê Xwedê h'izkirina Xwe hindava meda hingê da k'ifşê, gava eme hê gunek'ar bûn, Mesîh bona me mir. ⁹ Niha em ku bi xûna Wî li ber Xwedê r'ast

* 4:18 Destpêbûn 15:5.

* 4:19 Destpêbûn 17:17.

* 4:22 Destpêbûn 15:6.

* 4:25 Îşaya 53:4-5.

* 5:6 Aha jî tê fe'mkirinê: «Bêt'aqet».

h'esab bûne, hê çiqas zêde emê bi Wî ji xezebê xilaz bin. ¹⁰Heger em t'evî Xwedê bi mirina Kur'ê Wî li hev hatin, gava eme neyar bûn, lê hê çiqas zêde pê wê lihev-hatinê emê bi jîyîna Wî xilaz bin. ¹¹Û ne t'enê haqas, lê bi Xwedê jî em difir'in, saya Xudanê xwe Îsa Mesîh, bi K'îjanî em t'evî Xwedê li hev hatine.

Adem^f û Mesîh

¹²Awa bi merivekî gune k'ete dinê û ji gune jî mirin hat. Bi vî awayî mirin ser h'emû meriva bela bû, çimkî h'emûya jî gune kir*. ¹³Berî Qanûnê, dinyayêda gune hebû, lê dera ku qanûn t'une, gune nayê h'esabê. ¹⁴Lê belê mirinê ji Adem^f girtî h'eta Mûsa h'ukum kir, h'eta ser wan jî, yêd ku mîna Adem gur'a Xwedê dernek'etin.

Adem mîna t'erzekî Wî bû, Yê ku wê peyr'a bihata. ¹⁵Lê p'êşk'êşa Xwedê mîna neheqîya Adem nîne. Çimkî heger bi neheqîya merivekî gelek mirin, hê çiqas zêde k'erema^f Xwedê û dayîna ku bi k'erema Merivekî, yanê ya Îsa Mesîh ser geleka zêde bû. ¹⁶Û p'êşk'êş ne usa ye, çawa heqê gunê yekî, çimkî dîwanê bi gunekî sûcdarî anî, lê

p'êşk'êşê ji gelek neheqîya bêsûc kir. ¹⁷Çimkî heger bi neheqîya merivekî û r'ûyê wîda mirinê h'ukum kir, çiqas zêde ewêd ku k'erema Xwedêye dewlemend û r'asth'esabbûnê p'êşk'êş distînin wê jîyînêda bi saya Yekî, awa gotî Îsa Mesîh p'adşatîyê bikin.

¹⁸Awa bi vî awayî pê neheqîkê dîwana t'emamîya merivayê bû, usa jî bi kirineke r'ast h'emû meriv wê r'ast bêne h'esabê û jîyînê bistînin. ¹⁹Çawa bi neguhdarîya yekî gelek bûne gunek'ar, usa jî bi guhdarîya Yekî gelek wê r'ast bêne h'esabê. ²⁰Lê belê Qanûn k'ete navê, ku neheqî zêde be, lê li k'îderê gune zêde bû, k'erem jî li wir hê zêde bû, ²¹wekî çawa gune bi mirinê h'ukum kir, usa jî k'erema Xwedê bi r'asth'esabkirinê h'ukum bike, me bibe berbi jîyîna^f h'eta-h'etayê bi saya Xudanê me Îsa Mesîh.

Bona guna mirî, lê bona Mesîh sax

6 ¹Lê em niha çi bêjin? Em nava gunada bimînin, ku k'erema^f Xwedê ser meda zêde be? ²T'u car! Em ku hindava gunada mirin, çawa dikarin hê nava wanda bijîn? ³Hûn nizanin

* ^{5:12} Destpêbûn 3:6.

em ku yektîya Mesîh Îsada hatine nixumandinê^f, mirina Wîda hatine nixumandinê? ⁴ Bi nixumandinê em îdî t'evî mirina Wî bûne û t'evî Wî hatine definkirinê^f, wekî çawa Mesîh bi r'ûmeta Bavê ji mirinê r'abû, usa jî emê bikaribin jîyîna nûda bijîn*.

⁵ Çimkî heger em mîna mirina Wî mirin t'evî Wî bûn, emê usa jî mîna r'abûna Wî ji mirinê r'abin. ⁶ Em vê yekê zanin ku binyat'a meye kevin t'evî Wî xaç'ê bû, wekî qalibê gunek'ar serî hilnede, ku ji vir şûnda em nebine xulamêd gune. ⁷ Çimkî ewê ku mirîye, ew ji gune azabûyî ye. ⁸ Awa heger em t'evî Mesîh mirine, em bawer dikin, ku emê t'evî Wî bijîn jî. ⁹ Çimkî em zanin Mesîh ku ji mirinê r'abûye, îdî namire, mirin ser Wî îdî h'ukum nake. ¹⁰ Mirina Ew mir, hindava guneda carekê bona hert'im mir, lê jîyîna ku niha dijî, hindava Xwedêda dijî. ¹¹ Usa jî hûn xwe hindava guneda mirî h'esab kin, lê hindava Xwedêda sax, bi saya Mesîh Îsa.

¹² Awa bira îdî gune h'ukumî ser qalibê weyî p'ûç'î-mirî neke, ku hûn gur'a xwestinêd wî bikin. ¹³ Û endemêd qalibê xwe nedine

gune ku bibine hacetêd neheqîyê, lê belê xwe bidine destê Xwedê, çawa yekî ji mirinê r'abûyî, bira endemêd we bibine hacetêd heqîyê, bona Xwedê. ¹⁴ Û gune wê serwêrtîyê li we neke, çimkî hûn ne bin qanûnêda ne, lê bin k'eremêda.

Xulamêd heqîyê

¹⁵ Îdî çî? Em guna bikin, çimkî ne bin qanûnêda ne, lê bin k'eremê? T'u car! ¹⁶ Hûn haqas tişt nizanin ku hûn bona xulamîyê destê k'êva diçin û gur'a k'ê dikin, dibine xulamêd wî? Heger hûn xulamêd gune bin, diçine berbi mirinê, lê heger hûn xulamêd Xwedê bin, gur'a Wîda bin, diçine berbi r'asth'esabbûnê^f. ¹⁷ Lê şikir ji Xwedê, hûn ku wextekê xulamêd gune bûn, lê we bi dil û can gura t'êrzê wê hînkirinê kir, ya ku we xwe spartê. ¹⁸ Hûn ji gune aza bûn û bûne xulamêd heqîyê. ¹⁹ (Ez mîna e'detê merivayê dibêjim, bona binyat'a weye merivayîye bê't'aqet.) We çawa wextekê endemêd xwe dane neheqîyê ku bibine xulamêd h'eramîyê û neheqîyê, usa jî niha endemêd xwe bidine h'elalîyê^f ku bibine xulamêd heqîyê.

* 6:4 Kolosî 2:12.

²⁰Gava hûn xulamêd gune bûn, ji heqîyê aza bûn. ²¹Hingê we ji kirinêd xwe çî ber çinîn, bona k'îjana niha hûn şerm dikin? Ew axirîyê mêriv dibine berbi mirinê. ²²Lê niha hûn ji gune ku aza bûn û bûne xulamêd Xwedê, berê h'elalîyê diçinîn û axirîya wan jî jîyîna h'eta-h'etayê ye. ²³Çimkî maşê gune mirin e, lê p'êşk'êşa Xwedê jîyîna h'eta-h'etayê ye, bi saya Xudanê me Mesîh Îsa.

T'erzekî qenc ji qanûna h'al-zewacê

7 ¹Hûn r'ind fê'm dikin xûşk-birano, ezê niha derheqa çida wer'a xeber dim, çimkî ez t'evî wan xeber didim, yêd ku haş ji qanûnê hene: Qanûn ser mêriv haqas wext h'ukum dike, h'eta ku meriv sax e. ²Mesele, jina mêrkirî bi qanûnê mêrê xweyî saxva girêdayî ye, lê heger mêr lê dimire, ew hingê ji wê qanûna ku mêrva girêdayî bû aza dibe. ³Awa heger mêrê wê hê sax be ew bibe jina mêrekî din, wê zinêk'ar bê h'esabê, lê heger mêr lê bimire, ew ji wê qanûnê aza dibe û zinêk'ar nabe, heger bibe jina mêrekî din. ⁴Usa jî hûn xûşk-birayêd min, bi bedena

Mesîh hindava Qanûnêda mirin, ku bibine p'ara yekî din, Yê ku ji mirinê r'abûye, wekî hûn Xwedê'r'a ber bînin. ⁵Çimkî gava me hê bi binyat'a merivayê dijît, temê guna, ku ji Qanûnê serî hildidan, nava qalibêd meda ya xwe dikirin, ku em berê mirinê bidin. ⁶Lê niha em hindava Qanûnêda mirin, ji wê xilaz bûn, bi k'îjanê em girtî bûn, ku em bi jîyîna nûye r'uh'anî xulamîyê Xwedê'r'a bikin, ne ku bi r'îya Qanûna nivîsar.

Qanûn û gune

⁷Awa em çî bêjin? Gelo Qanûn gune ye? Na xêr! Lê belê minê gune nas nekira, heger Qanûnê nîbûya. Mesele, dilhavijî jî minê nizanibûya gune ye, heger Qanûnê negotibûya: «Dilhavijîyê neke»*. ⁸Lê gune ji t'emîyê mecal stand, nava minda her cûr'e dilhavijî pêşda anîn. Çimkî bê qanûn gune mirî ye. ⁹Ez xwexa wextekê bêyî qanûn sax bûm, lê gava t'emî gihîşte min, gune sax bû ¹⁰û ez mirim. Ew t'emîya ku wê jîyîn bida min, hema ew jî bû sebebê mirina min. ¹¹Çimkî gune ji t'emîyê mecal stand ez xapandim û bi wê kuştim.

* ^{7:7} Derk'etin 20:17; Qanûna Ducarî 5:21.

¹² Awa Qanûn pîroz e û t'emîya wê pîroz, r'ast û qenc e. ¹³ Wekî usa ye ya qenc minr'a bû mirin? Na xêr! Lê ev kirê gune bû, ku bi ya qenc mirin ser minda anî. Ev yek aha bû, wekî h'unurê gune k'ifş be û bi t'emîyê hê gunek'arîya gune k'ifş be.

Şer'ê nexuyayî nava însênda

¹⁴ Belê em zanin ku Qanûn r'uh'anî ye, lê ez xûn û goşt im, xulamêkî guner'a firotî. ¹⁵ Çimkî ez fe'm nakim çi dikim. Ne ku wî tiştî dikim, çi ku dixwazim, lê wî tiştî dikim, çi ku ber ç'e've min r'eş e*. ¹⁶ Lê heger ez tiştê ne bi dilê xwe dikim, Qanûnêr'a qayl im, ku ew qenc e. ¹⁷ Lê awa ne ku ez wê yekê dikim, lê belê gunê ku nava minda dimîne dike. ¹⁸ Ez zanim ku nava minda, awa gotî binyat'a minda, t'u tiştê qenc namîne, çimkî xîreta min qebûl nake, lê ew yek minr'a li hev nayê. ¹⁹ Belê wê qencîya ku dixwazim bikim nakim, lê xirabîya ku naxwazim wê dikim. ²⁰ Heger ez wî tiştê ne bi dilê xwe dikim, îdî ne ku ez dikim,

lê ew gunê ku nava minda dimîne, ew dike.

²¹ Awa ez qanûnekê dibînim: Gava dixwazim ku qencîyê bikim, bê h'emdê min dibe xirabî. ²² Ez bi k'ûrayîya dilê xwe qanûna Xwedê begem dikim, ²³ lê qanûneke din nava xweda dibînim ku miqabilî wê qanûna h'îşê min begem kirîye dike şer' û min dike hêsîrê qanûna guna, ya ku nava minda ye. ²⁴ Ez çi merivekî hêsîr-belengaz im! K'î wê min ji destê vî qalibê p'ûç'î-mirî xilaz ke? ²⁵ (Şikir ji Xwedêr'a, bi saya Xudanê me Îsa Mesîh!)

Bi vî awayî ez xwexa bi h'îş-aqilê xwe xulamtîyê qanûna Xwedêr'a dikim û bi qalibê xwe xulamtîyê qanûna gunar'a dikim.

Jîyîna bi R'uh'ê Xwedê

8 ¹ Niha îdî dîwana wan nabe, yêd ku t'evî Mesîh Îsa bûne yek*. ² Çimkî qanûna R'uh'ê ku jîyîne dide, bi saya Mesîh Îsa ez ji qanûna guna û mirinê xilaz^f kirim. ³ Belê çi ku Qanûnê ji dest bêt'aqetîya binyat'a merivayê nikaribû bikira, Xwedê ew

* 7:15 Galatî 5:17.

* 8:1 Nav destnivîsarêd paşwextîyêda ev ji heye: «Bi binyat'a merivayî najîn, lê bi R'uh'» (8:4 binihêr'in).

yek kir, Kur'ê Xwe dilqê binyat'a merivayîye gunek'arda bona guna şand. Û aha Ewî wê binyat'êda dîwana gune kir, ⁴ wekî r'astbûna t'emîyêd Qanûnê nava meda bê qedandinê, em ku bi binyat'a merivayî najîn, lê bi R'uh'. ⁵ Yêd ku li gora binyat'a merivayê dijîn, ew ser tiştêd binyat'a merivayê difikirin, lê yêd li gora R'uh' dijîn, ew ser tiştêd R'uh' difikirin. ⁶ Axirîya fikira binyat'a merivayê mirin e, lê axirîya fikira R'uh' jîyîn û e'dilayî ye. ⁷ Çimkî fikira binyat'a merivayê dijminê Xwedê ye, ew ber qanûna Xwedê xwe naşkêne, ne jî dikare. ⁸ Ewêd bi binyat'a merivayê dijîn, nikarin li Xwedê xweş bèn.

⁹ Lê hûn bi binyat'a merivayî najîn, lê bi R'uh' dijîn, heger r'ast R'uh'ê Xwedê nava weda dimîne. Lê heger R'uh'ê Mesîh dilê yekîda t'une, ew ne p'ara Wî ye. ¹⁰ Û heger Mesîh dilê weda ye, qalib mirî ye, çimkî we gune kir, lê R'uh' jîyîn e bona we, çimkî hûn r'ast hatine h'esabê. ¹¹ Û heger ew R'uh'ê ku Îsa ji mirinê r'akir nava weda dijî, ku usa ye Ewê Mesîh ji mirinê r'akir, wê bi wî

R'uh'ê Xweyî nava weda, jîyînê bide qalibê weyî p'ûç'î-mirî jî.

¹² Bona vê yekê xûşk-birano, em deyndar in, lê ne deyndarêd binyat'a merivayê, ku li gora wê bijîn. ¹³ Çimkî heger hûn li gora binyat'a merivayê bijîn, hûnê bimirin, lê heger hûn bi R'uh' kirêd binyat'a merivayê bikujin, hûnê bijîn.

¹⁴ Ewêd ku bi R'uh'ê Xwedê têne r'êberîkirinê, ew in lawêd Xwedê. ¹⁵ Çimkî we r'uh'ekî usa nestandîye, ku we dîsa bike xulam bitirsîn, lê we ew R'uh' standîye, Yê ku we dike lawêd Xwedê, bi K'îjanî gazî Wî dikin: «Abba!» awa gotî «Bavo!»* ¹⁶ Hema ew R'uh' Xwexa t'evî r'uh'ê me şe'detîyê dide, ku em zar'êd Xwedê ne. ¹⁷ Û heger zar' in, usa jî xweyîwar in, warê Xwedê ne û t'evî wartîya Mesîh in. Belê heger em t'evî cefayê Mesîh bûne, emê t'evî r'ûmeta Wî bin jî.

R'ûmeta sozdayî

¹⁸ Ez aha t'exmîn dikim, ku cefê meyî vî zemanî, li ber r'ûmeta wê meva* e'yan be, ne t'u tişt e. ¹⁹ H'emû e'firîn jî bê sebir ç'e'-nihêr'î xuyabûna lawêd Xwedê ne.

* 8:15-17 Galatî 4:5-7.

* 8:18 Aha jî tê fe'mkirinê: «Nava meda».

²⁰ Belê e'firîn jî ber bayê betalîyê k'etin, ne ku bi h'emêdê xwe, lê Xwedê ew dane vê yekê*. Lê belê ew guman hebû, ²¹ ku e'firînê xwexa jî ji wê xulamtîya p'ûç' aza bin û t'evî azayî û r'ûmeta zar'êd Xwedê bin. ²² Çimkî em zanin ku h'emû e'firîn h'eta niha bi hevr'a dikine zare-zar û mîna êşa k'ulfetê^f dik'işînin. ²³ Û ne t'enê e'firîn, lê em xwexa jî, ku me çawa berê^f deremeta pêşin* R'uh'ê Pîroz stand, nava xweda zare-zar in û wê hîvîyê ne, h'eta em heqê lawtîya Xwedê bistînin, awa gotî em bigihîjine azayîya qalibê xwe**. ²⁴ Belê vê gumanêda em xilaz bûn. Lê ew gumana ku tê dîtinê, ew ne guman e, çimkî yek çawa dikare gumana wî tiştî be, k'îjan li ber ç'e'va ye? ²⁵ Lê heger gumana me li tiştê nedîtî ye, em bi sebirê hîvîyê bimînin.

²⁶ Usa jî R'uh'ê^f Pîroz tê hewara bêt'aqetîya me, çimkî em nizanin

gerekê çawa dua bikin*, lê R'uh'ê Pîroz Xwexa bi gotinêd k'esere nayêne ser zar-zimana, bona me lava-navçêtîyê dike. ²⁷ Û Yê dila e'nene dike zane fikira R'uh'ê Pîroz çi ye, çimkî Ew weke qirara Xwedê bona merivêd Xwedê lava-navçêtîyê dike.

²⁸ Em zanin ku her tiştîda Xwedê dike ku wanr'a bibe qencî, yêd ku Wî h'iz dikin* û li gora qaz-qudreta Wî gazîkirî ne. ²⁹ Çimkî Xwedê k'îjan pêşda bijartin, ew jî pêşda k'ifş kirin, ku bibine mîna Kur'ê Wî, wekî Îsa nava gelek xûşk-birada nixurî be. ³⁰ K'îjan pêşda k'ifş kirin, gazî wan jî kir û gazî k'îjana kir, ew jî bêşûc kirin û k'îjan bêşûc kirin, ew jî xweyî-r'ûmet kirin.

H'izkirina Xwedê: Heger Îsa yar e, k'î wê neyar be?

³¹ Awa em çi bêjin bona van tiştî? Heger Xwedê piştî me ye,

* 8:20 Destpêbûn 3:17.

* 8:23 Aha tê fe'mkirinê: «Xwedê çawa p'êşk'êşa pêşin R'uh'ê Pîroz dide» yan jî: «R'uh'ê Pîroz çawa berê deremeta Xwedêye pêşine ku Xwedê dide bawermend distînin».

** 8:23 Korint'î II, 5:1-4.

* 8:26 Aha jî tê fe'mkirinê: «Bona çi dua bikin».

* 8:28 Nav hinek destnivîsarada aha ye: «Em zanin ku her tişt wanr'a dibine qencî yêd ku Xwedê h'iz dikin».

k'î dikare miqabilî me be? ³²Ewê ku h'eyfa Wî Kur'ê Wî nehat, lê bona me h'emûya da der, îdî wê çawa her tiştî t'evî Wî p'êşk'êşî me neke? ³³K'î dikare bijartîyêd Xwedê gunek'ar ke? Xwedê ye, ku wan bêsuc dike. ³⁴K'î dikare wan neheq ke? Mesîh Îsa ye ku bona wan mir, lê belê ji mirinê r'abû jî û k'êleka^f Xwedêye r'astê ye, bona me lava-navçêtîyê dike. ³⁵Çi wê bikaribe me ji wê h'izkirina Mesîh biqetîne? Derd-kul, te'li-tengî, zêrandin, xelayî-celayî, bêsit'arî, qede-bela yan şûr? ³⁶Çawa nivîsar e:

«Bona Te em her r'oj ber mirinê ne,
mîna peza serjêkirinê h'esab dibin»*.

³⁷Lê em nava van h'emû tiştada hê zêde serdik'evin, bi saya Ewî ku em h'iz kirin. ³⁸Çimkî ez e'seyî zanim ku ne mirin, ne jîyîn, ne milyak'et^f, ne şexsek, ne tiştêd hazir, ne tiştêd wê bîn, ne t'u qewat, ³⁹ne yêd jorin, ne yêd jêrin* û ne jî e'firînekî mayîn dikare me ji h'izkirina Xwedê

biqetîne, ya ku bi destê Xudan Mesîh Îsa p'ara me k'etîye.

Xwedê û milletê wî cihûyê bijartî

9 ¹Ez bi Mesîh bê xêlif r'ast dibêjim û îsafa^f min jî bi saya R'uh'ê Pîroz min'ra şe'detîyê dide, ²ku ez gelekî ber xwe dik'evim û kula dilê min jî k'ûr e. ³Çimkî min xwexa dixwest nifir' li min bibûya, t'êla min ji Mesîh biqetîya, bona milletê minî ji xûn-goştê min, ⁴ku îsraêlî^f ne. Li wan dik'eve bibine lawêd Xwedê, Xwedê r'ûmeta Xwe nîşanî wan da, peyman^f t'evî wan girêdan, qanûnêd Xwe dane wan û kirine xweyêd h'ebandin û sozêd dayî*. ⁵Kal-bav jî ji wan in û Mesîh jî aliyê xûn û goştada ji nav wan hat, ku ser h'emûyar'ra Xwedêyê h'eta-h'etayêyî hêjayî şikirîyê ye. Amîn.

⁶Lê belê naqewime ku sozê Xwedê xêlif derê, çimkî ne ku ew h'emû ne îsraêlî, yêd ku ji Îsraêl dinê k'etine ⁷û ne jî h'emûyêd ji bedena Birahîm bûne zar'êd wî-ye heq-h'elal in, lê hatiye gotinê:

* 8:36 Zebûr 44:22.

* 8:39 Aha jî tê fe'mkirinê: «Ne bilindayî, ne k'ûrayî».

* 9:4 Bi yûnanî xeber bi xeber aha ye: «Li wan dik'eve bibine zar'êd Xwedê, xweyêd r'ûmet, peymana, Qanûna dayî, h'ebandin û sozêd dayî».

«Zur'eta teyê Îshaqda^f bê navkiri-nê»*. ⁸ Awa gotî zar'êd Xwedê ne ew in, yêd ku ji bedena t'ebiyetî ne, lê zar'êd sozdayî wê zur'et bêne h'esabê. ⁹ Çimkî sozê gotî ev bû: «Saleke din vî çaxî ezê li ser teda bêm û kur'ekê Serayêr'a bibe»*. ¹⁰ Lê ne t'enê ev bû, R'êvêka^f jî bi du kur'a ji bavekî h'emle derk'et, awa gotî ji bavê me Îshaq. ¹¹⁻¹² Gava kur'ik hê nebibûn, hê qencî-xirabî nekiribûn, R'êvêkayêr'a hate gotinê: «Yê mezin wê xulamtiyê li yê biç'ûk bike»*. Ev yek bû, wekî qirara Xwedê weke bijartina Wî derê, ne ku kirava girêdayî be, lê li gora gazîya Xwedê be. ¹³ Çawa nivîsar e: «Min Aqûb^f h'iz kir, lê ji Esaw^f çûm»*.

¹⁴ Em îdî çi bêjin? Gelo neheqîya Xwedê heye? Na xêr! ¹⁵ Çimkî Mûsar'a dibêje: «Ez k'îjanî bême r'e'mê, Ezê bême r'e'mê û dilê Min ser k'ê bişewite, wê bişewite»*. ¹⁶ Ev yek îdî ne ji xwestin yan xîreta mêriv e, lê ji r'e'ma

Xwedê ye. ¹⁷ Çimkî nivîsara pîroz Firewinr'a^f dibêje: «Bona wê yekê Min tu kirî p'adşa, wekî qewata Xwe bi te bidime k'ifşê û navê Min t'emamîya dinyayêda bê gotinê»*.

¹⁸ Awa Xwedê k'îjana dixwaze tê r'e'mê û k'îjana dixwaze wan serh'işk dike.

Hêrs û r'e'ma Xwedê

¹⁹ Ku usa ye tê minr'a bêjî: «Lê îdî çima Xwedê me neheq dike? K'î dikare li ber qirara Wî r'abe?»

²⁰ Lê tu k'î yî, e'vdo, ku li ber gotina Xwedê r'adibî? Gelo cêr' dikare cêr'ker'a bêje: «Te çima ez aha çêkirime?»* ²¹ Çima h'u-kumê cêr'ker ser axê t'une ku ji wê h'er'îya stirayî hin derdanêd^f bona r'ûmetê çêke, hin jî bona bêr'ûmetê? ²² Lê çi vê yekêr'a heye, heger Xwedê xwest berî k'ifşkirina hêrs û qewata Xwe, bi dûmika dirêj gelekî sebira Xwe li wan derdanêd hêjayî hêrsê bîne, yêd ku undabûnêr'a hazir

* ^{9:7} Destpêbûn 21:12.

* ^{9:9} Destpêbûn 18:10, 14.

* ^{9:11-12} Destpêbûn 25:23.

* ^{9:13} Malaxî 1:2-3.

* ^{9:15} Derk'etin 33:19.

* ^{9:17} Derk'etin 9:16.

* ^{9:20} Îşaya 29:16; 45:9.

sekinî ne?*

²³ Wî ev yek kir, we-
kî dewlendamtîya r'ûmeta Xwe
wan derdandar'a bide k'ifşê, yêd
ku bûne xweyê vê r'e'mê, k'îjan
ku Wî pêşda hazir kiribûn, wekî
ew t'evî r'ûmeta Wî bibûna. ²⁴ Û
ew derdanêd gazîkirî em in, ne
ku t'enê ji cihûya, lê ji necihûya
jî, ²⁵ çawa k'itêba Hosêyada Ew
dibêje:

«Cime'ta ku ne cime'ta Min e,
Ezê bêjimê: «Cime'ta Min»
û ya ne delal Ezê bêjimê: «De-
lal»»*.

²⁶ Û «wê dera ku wanr'a hate
gotinê: «Hûn ne cime'ta Min
in»,
hema li wir jî ewê lawêd Xwe-
dêyê sax bêne gotinê»*.

²⁷ Îşaya^f jî bona Îsraêl dike gazî
dibêje:

«Heger h'esabê zar'êd Îsraêl
weke qûma be'rê be, t'enê
hinek wê jê xilaz be.

²⁸ Çimkî Xudan wê kin û kurt
zûtirê dîwana dinê bike».*

²⁹ Û çawa Îşaya berî vê yekê
got: «Heger Xudanê Zor mer'a
zur'et nehišta, emê bik'etana
r'oja Sodomê^f û bibûna mîna
Gomorayê»**.

Îsraêl û Mizgînî

³⁰ Em îdî çi bêjin? Necihûyêd
ku pey r'asth'esabbûnê nedi-
çûn, gihîştine r'asth'esabbûnê,
wê r'asth'esabbûna ji baweriyê,
³¹ lê Îsraêl ku pey Qanûnê diçû
ku r'ast bê h'esabê, negihîşte wê
yekê. ³² Çima? Çimkî ew ne ku
bi baweriyê bû, lê bi kirêd xwe.
Û ew ser kevirê lik'umandinêda
k'et hol bû, ³³ çawa nivîsar e:

«Va Ez kevirêkî lik'umandinê
Siyonêda^f datînim,
zinarekî jê holbûnê
lê her kesê ku bawerîya xwe
Wî bîne, wê şermî nebe»*.

* ^{9:22} Aha jî tê fe'mkirinê: «Lê çi vê yekêr'a heye, heger Xwedê bi dûmika dirêj
li wan derdana sebir dike, k'îjan hêjayî wê hêrsê ne û undabûnêr'a hazir sekinî
ne, çimkî Wî xwest hêrsa Xwe bide k'ifşê û qewata Xwe wanva e'yan ke?»

* ^{9:25} Hoseya 2:23.

* ^{9:26} Hoseya 1:10.

* ^{9:27-28} Îşaya 10:22-23.

* ^{9:29} Îşaya 1:9.

** ^{9:29} Destpêbûn 19.

* ^{9:33} Îşaya 8:14; 28:16.

10 ¹Xûşk-birano! Dua û xwestina dilê min ji Xwedê bona xilazbûna Îsraêlê ye. ² Ez şe'dê wana me, ku ew hindava Xwedêda xweyîxîret in, lê ev yek bê zanebûn e. ³Wana fe'm nekir, ku Xwedê çawa mêriv r'ast h'esab dike, xwestin bi cûr'ê xwe h'îmê heqîyê daynin û li ber heqîya Xwedê ta nebûn. ⁴Çimkî bi Mesîh Qanûn ser hevda hat, ku her bawermend bi wî r'ast bê h'esabê.

Her kes dikare xilaz be

⁵Bona wê r'asth'esabbûna ji Qanûnê Mûsa aha dinivîse: «Merivê ku Qanûnê biqedîne, bi wê jî ewê bijî»*. ⁶Lê r'asth'esabbûna ku ji bawerîyê ye, aha dibêje: «Dilê xwedada nebêje: K'ê wê r'abe e'zmên?»* (awa gotî Mesîh jorda bîne), ⁷yan: «K'ê wê her'e dîyarê mirîya?»* (awa gotî Mesîh ji nava mirîya derxe). ⁸Lê belê nivîsar çî dibêje? «Xebera Xwedê li cem te ye, li ser zarê te ye û dilê teda ye»*, (awa gotî ew xebera bawerîyê, ya ku em danna-

sîn dikin). ⁹Heger tu bi devê xwe îqrar^f bikî, ku Îsa Xudan e û dilê xweda bawer bikî, ku Xwedê Ew ji nava mirîya r'akirîye, tê xilaz bî. ¹⁰Çimkî bi dil yek bawer dike, r'ast tê h'esabê û bi dev îqrar dike, xilaz dibe. ¹¹Çawa nivîsar dibêje: «Her kesê ku bawerîya xwe Wî bîne, wê şermî nebe»*. ¹²Li vir firqî t'une nava cihû û necihûyada, çimkî Xudanê h'emûya yek e, hindava wan h'emûyada jî mer'd e, k'îjanêd gazî Wî dikin. ¹³Çimkî nivîsar dibêje: «K'î gazî navê Xudan ke, wê xilaz be»*.

Qusûra Îsraêlê

¹⁴Lê wê çawa gazî Wî kin, heger bawerîya xwe Wî neanîne? Yan wê çawa bawerîya xwe Wî bînin, heger bona Wî nebihîstine? Yan wê çawa bibihên, heger xeber dannaşîn nebe? ¹⁵Yan wê çawa xeberê dannaşîn kin, heger neyêne şandinê? Çawa nivîsar e: «Çiqasî h'ewas in gavêd yêd mizgînîya xêrê didin!»*

* ^{10:5} Qanûna K'ahîntîyê 18:5.

* ^{10:6} Qanûna Ducarî 30:12.

* ^{10:7} Qanûna Ducarî 30:13.

* ^{10:8} Qanûna Ducarî 30:14.

* ^{10:11} Îşaya 28:16.

* ^{10:13} Yoêl 2:32.

* ^{10:15} Îşaya 52:7.

¹⁶ Lê h'emûya gur'a Mizgînîyê nekir, çimkî Îşaya dibêje: «Xudan, k'ê ew gotina ku me got bawer kir?»* ¹⁷ Awa bawerî ji bihîstinê tê û bihîstin jî ji gotinêd bona Mesîh.

¹⁸ Lê belê ez dipirsim: Gelo wana ne bihîst? Naqewime. Çimkî nivîsar e:

«Dengê wan t'emamîya e'rdê hilda û xebera wan li qulbêd dinyayê bela bû»*.

¹⁹ Ez dîsa dipirsim: Gelo Îsraêl pê neh'esîya? Pêşîyê Mûsa dibêje:

«Ezê bi miletê ne milet hêlana bidime we
û bi miletêkî bêfe'm hêrsa we r'akim»*.

²⁰ Û Îşaya mêrk'imî dibêje:

«Ez wanva derk'etim, k'îjan li Min nediger'îyan
û Ez wanva e'yan bûm, k'îjana bona Min nedipirsîn»*.

²¹ Lê belê bona Îsraêlê dibêje: «T'emamîya r'ojê Min destê Xwe dirêjî miletêkî serh'işk û xwese-rîxwe kir»*.

R'e'ma Xwedê hindava miletê Wî Îsraêlêda

11 ¹ Awa ez dipirsim: Gelo Xwedê dest ji cime'ta Xwe kir? Na xêr! Ez xwexa jî îsraêlî me, ji zur'eta Birahîm im, ji qe-bîla Binyamîn^{f*}. ² Xwedê dest ji cime'ta Xwe nekir, k'îjan pêşda bijartibû. Yan hûn nizanin serhatîya Êlyasda^f nivîsar çî dibêje çawa, wî şikîyatê^f Îsraêlê li Xwedê dikir digot? ³ «Xudan, p'êxemberêd Te kuştin, gorîgehêd^f Te xirab kirin, t'enê ez mame û pey min jî k'etine ku bikujin»*. ⁴ Lê caba Xwedê çî bû? «Min Xwer'a h'eft h'ezar merî xwey kirine, yêd ku li ber Bae^f çok nedane»*. ⁵ Usa jî niha vî zemanîda hineke bi k'erema Xwedê bijartî mane. ⁶ Û heger bi k'eremê ye, îdî ne ji kira ye, heger usa bûya, k'erem îdî nedibû k'erem.

⁷ Îdî çî? Îsraêl negihîşte wê çî ku diger'îya, lê yêd bijartî

* ^{10:16} Îşaya 53:1.

* ^{10:18} Zebûr 19:4.

* ^{10:19} Qanûna Ducarî 32:21.

* ^{10:20} Îşaya 65:1.

* ^{10:21} Îşaya 65:2.

* ^{11:1} Fîlîpî 3:5.

* ^{11:3} P'adşatî III, 19:10, 14.

* ^{11:4} P'adşatî III, 19:18.

gihîştinê û yêd mayîn kor bûn,
 8 çawa nivîsar e:

«Xwedê şever'eşa kora anî ser
 wan,

ku bi ç'e'va nebînin û bi guha
 nebihên, h'eta r'oja îroyîn»*.

9 Û Dawid dibêje:

«De bira t'ext-sifirêd wan li
 wan bibine t'or' û t'elek,
 qede-bela jî heqê wan be.

10 Bira ava r'eş bê ser ç'e'vêd wan,
 nebînin

û piştta wan t'imê tewîyayî be»*.

11 Awa ez dipirsim: Gelo ew ji
 r'ê derk'etin, ku unda bin? Na
 xêr! Lê neheqîya wan bû sebebê
 xilazbûna necihûya, ku pozê wan
 jî bişewite. 12 Heger neheqîya wan
 bû sebeb ku dinya dewletî be û
 k'etina wan bû sebeb ku necihû
 dewletî bin, lê wê hê çiqas k'ar
 be gava t'emamîya wan xilaz be!

Xilazbûna necihûya

13 Niha ez we necihûyar'a di-
 bêjim: Belê ez şandîyê necihûya
 me, qulixê xwe bilind dikim,
 14 belkî bikaribim pozê yêd ji xûn
 û goştê xwe bidime şewatê û ji
 wan hineka jî xilaz kim. 15 Çimkî

heger t'exsîrbûna^f wan bû sebebê
 lihevhatina dinyayê t'evî Xwedê,
 îdî lê qebûlbûna wanê bibe çi,
 heger ne saxbûna mirîya?

16 Heger girika hevîr, çawa be-
 rêf deremeta pêşin Xwedê'a dayî
 h'elal e, ku usa ye t'emamîya şkevê
 pêva h'elal e*. Û heger r'aw pîroz
 in, ç'iql jî pê'r'a pîroz in. 17 Heger
 ji wan ç'iqila hinek şkestin, lê tu,
 necihû dara zeyt'ûnêye beyanî bû-
 yî, dewsa wan hatî servakirinê û
 t'evî qinyata r'awêd zeyt'ûnê bûyî,
 18 tu dilê xwe li wan ç'iqlêd şkestî
 şa neke. Lê heger dilê xwe şa kî,
 bîr bîne, wekî ne ku te r'aw jor
 girtine, lê r'awa tu girtîyî. 19 Îdî tê
 bêjî: «Ç'iql şkestin, wekî ez bême
 servakirinê». 20 R'ast e. Ewana ji
 dest nebawerîyê şkestin û te bi ba-
 werîyê h'im girt. K'ubar nebe, lê
 bitirse. 21 Çimkî heger h'eyfa Xwedê
 ç'iqlêd binyat'i nehat, h'eyfa Wî
 wê te jî neyê. 22 Awa dîna xwe bi-
 de şîrinayî û h'işkîya Xwedê, Ew
 h'işk e hindava ji r'êk'etîyada û
 şîrin e hindava teda, heger nava
 şîrinayîyêda bimînî. Lê heger na,
 tê jî bêyî bir'inê. 23 Lê heger cihû
 nava nebawerîyêda nemînî, wê

* 11:8 Qanûna Ducarî 29:4; Îşaya 29:10.

* 11:9-10 Zebûr 69:22-23.

* 11:16 Jimar 15:19, 20.

bêne servakirinê, çimkî Xwedê dîsa dikare wan servake. ²⁴Çimkî heger tu, necihû wekî binyat'a xweda ç'iqlilê zeyt'ûna beyanî bûyî û hatî bir'in, ser wê zeyt'ûna qence ne ji binyat'a xwe hatî servakirinê, lê hê çiqas r'ih'et ewê ku ç'iqlilêd binyat'î ne, wê ser zeyt'ûna xwe bêne servakirinê.

**R'e'ma Xwedêye
hindava h'emûyada**

²⁵Ez naxwazim xûşk-birano, ku hûn haş ji vê sur'ê t'unekin, ku hûn xwe dewsa zana daneynin. P'areke miletê Îsraêlê wê serh'işk bimîne, h'eta h'esabê wan necihûyêd ku wê xilaz bin t'emam be. ²⁶Bi vî awayî t'emamîya Îsraêlê wê xilaz be, çawa nivîsar e:

«Azakir wê ji Sîyonê bê
û bêxwedêtîyê ji Aqûb dûr xe.

²⁷Û eve peymanî Mine t'evî wan, gava Ez gunêd wan hildim»*.

²⁸Mizgînîyê ku dinihêr'î, ewana dijmin in bona xatirê we, lê bijartinê ku dinihêr'î, ewana h'izkirî ne, bona xatirê kal-bavêd wan.

²⁹Çimkî Xwedê k'îjana dibijêre û p'êşk'êşa dide k'ê, wê yekêda ne p'oşman e. ³⁰Çawa we jî wextekê guhdarîya Xwedê nedikir, lê niha bi neguhdarîya wana we r'e'm dît, ³¹usa jî ewana niha bûne neguhdar, wekî bi r'e'mdîtina we ew jî r'e'mê bibînin. ³²Çimkî Xwedê h'emû kirine girtîyêd neguhdarîyê, wekî h'emûya jî bê r'e'mê.

Pesindayîna zanebûna Xwedê

³³Çiqasî k'ûr in dewlemendî, serwaxtîf û zanebûna Xwedê! Qirarêd Wî çiqasî ji h'iş-aqila dûr in û kes serederîyê ji r'îyêd Wî nake!*

³⁴Çawa nivîsar e:
«K'ê nêta Xudan pê h'esîya?
Yan k'ê bû şîretk'arê Wî?*

³⁵Yan k'ê pêşda tişteke daye Wî,
wekî Ew dîsa li wan vege'rine?*

³⁶Çimkî her tişt ji Wî, bi Wî û bona Wî ne. Şikir ji Wîr'a h'eta-h'etayê. Amîn*.

Qurbanêd' saxe durufkirî

12 ¹Awa ez hîvî ji we dikim xûşk-birano, bona

* 11:27 Îşaya 59:20-21; 27:9.

* 11:33 Îşaya 55:8-9.

* 11:34 Îşaya 40:13; Yêremîya 23:18.

* 11:35 Îbo 41:11.

* 11:36 Korint'î I, 8:6.

wê dilşewatîya Xwedê, qalibê xwe dîyarî Xwedê kin, çawa qurbanekê saxe durufkirî, li Wî qebûl, ya ku h'ebandina weye r'uh'anî* ye. ²Û nek'evine kirasê bendê vê dinyayê, lê bi nûbûyîna h'îşê xwe werine guhastinê, wekî bizanibin çi ye qirara Xwedê, ku qencî, xweşî û k'amilî ye.

³Ez bi wê k'erema ku Xwedê da min, we her kesî'ra dibêjim: Çiqas ji we dik'ewe, ji wê zêdetir nefikirin, lê ser xwe bin, bira her kes weke wê bawerîya ku Xwedê p'arevekir, bifikire. ⁴Çawa qalibê meda gelek endem hene û h'emû endem kirekî nakin,* ⁵usa jî em gelek in, lê yektîya Mesîhda em bedenek in û her kes ji me endemêd hev in. ⁶Awa anegorî wê k'erema mer'a hatiye dayînê, p'êşk'êşêd xweye cûr'e-cûr'e bidine xebatê. Heger p'êşk'êşa p'êxembertîyê^f ye, bira weke wê çapa bawerîyê bidine xebatê, ⁷heger xizmetk'arî ye, bira nava xizmetk'arîyêda bin, heger hînkirin e, bira pey hînkirinê bin,

⁸yê dil dide mêriv, bira li pey wê yekê be, ewê p'arevedike, bira bi mer'danî bike, ewê serwêr e, bira xîret be, ewê qencîyê dike, bira bi eşq û şa bike.

⁹H'izkirina we h'ilek'arî nî-be, ji xirabîyê zivêr bin, xwe li qencîyê bigirin. ¹⁰H'izkirinêda çawa xûşk-bira ser hev şewat bin, qedirkirinêda ji hevdu derbazzir bin, ¹¹xîretêda xwer'anedîtî nîbin, r'uh'ê xweda* alav din, xizmetk'arîya Xudan bikin, ¹²bi gumanê şa bin, tengasîyada sebir kin, her gav dua bikin, ¹³destê xwe dirêjî cime'ta Xwedêye destteng kin, pey mêvanh'izîyê bin.

¹⁴Yê we dizêrînin hûn dua wan bikin, belê dua bikin û nîfir'a li wan nekin*. ¹⁵T'evî yêd şa dibin şa bin û t'evî yêd digirîn bigirîn. ¹⁶Fikira we her kesî hindava hevda yek be, k'ubar-babax nîbin, lê t'evî p'erîşana nimiz bin, xwe dewsa zana daneynin*.

¹⁷Ji ber xirabîyêva xirabîyê li t'u kesî nekin. Çi li ber ç'e'vê h'emû

* ^{12:1} Aha jî tê fe'mkirinê: «H'ebandina weye r'ast», yan «H'ebandina weye t'ebîyêti».

* ^{12:4-8} Korint'î I, 12:4-12.

* ^{12:11} Aha jî tê fe'mkirinê: «Bi R'uh'ê Xwedê alav din».

* ^{12:14} Metta 5:44.

* ^{12:16} Gotinêd Silêman 3:7.

meriva qenc e, wê bikin. ¹⁸Çiqas ji dest we tê, t'evî h'emû meriva e'dilayîyêda bin. ¹⁹H'eyfê hilnedin, delalno, lê cî bidine hêrsa Xwedê, çimkî nivîsar e: «H'eyfhildan destê Min e, Ezê h'eyfê hilnim, Xudan dibêje»*. ²⁰Lê belê ev jî heye: «Heger dijminê te bir'çî ye, nên bidê û heger t'î ye, avê bidê, çimkî tu bi vê yekê pirîskê êgir ser serê wî t'op dikî»*. ²¹Nehêle xirabî ser te k'eve, lê bi qencîyê tu ser xirabîyê k'eve.

Heleqetîya bawermenda t'evî serwêr û h'ukumetêd vê dinê

13 ¹Her merivek bira gur'a wan h'ukumetîyada be, ku ser wîr'a ne, çimkî t'u h'ukumetî bêyî destûra Xwedê t'une û ewê ku hene jî, ji Xwedêda ne. ²Awa k'î ku ber h'ukumetîyê r'adibe, ew ber e'mirê Xwedê r'adibe û ewê ku r'adibin, dîwana Xwedê ser xweda tînin. ³Çimkî serdar yêd qencîyê dikin natirsînin, lê yêd xirabîyê. Tu dixwazî ji h'ukumetê netirsî? Xwe li qencîyê bigire, tê bibî şîrinê wê. ⁴Çimkî ew xizmetk'arê Xwedê

ye bona qencîyêd te. Lê heger xwe li xirabîyê bigirî, jê bitirse, çimkî wî badîhewa^f şûr girênedaye. Ew xizmetk'arê Xwedê ye, ku hêrsa Wî ser wanda bir'êje, k'îjanêd ku xirabîyê dikin. ⁵Lema em gerekê gura h'ukumetada bin, ne t'enê wekî em li ber hêrsê nek'evin, lê belê wekî îsafa me jî dilê me r'ih'et bihêle.

⁶Bona vê yekê jî hûn xerc jî didin, çimkî ew xulamêd Xwedê ne, borcdarêd xercstandinê ne*. ⁷Awa k'êr'a çî dik'eve, li wan vege'înin, k'êr'a xerc dik'eve, xerc bidinê, k'êr'a selef dik'evin, sefela bidinê, ji k'ê gerekê bitirsîn, bitirsîn, k'êr'a qedir dik'eve, qedirê wî bigirin.

H'izkirina hindava hevda

⁸T'u tiştîda deyndarê t'u kesî nemînin, pêştirî li hev h'izkirinê, çimkî k'î ku hevalê xwe h'iz dike, t'emamîya Qanûnê diqedîne. ⁹Ev t'emîyêd ku hene: «Zinîyê neke, nekuje, nedize, dilhavijîyê neke»* û her çî t'emîyêd ku hene, dik'evine nava vê gotinê: «Hevalê xwe

* ^{12:19} Qanûna Ducarî 32:35.

* ^{12:20} Gotinêd Silêman 25:21, 22.

* ^{13:6} Metta 22:21.

* ^{13:9} Derk'etin 20:13-15, 17; Qanûna Ducarî 5:17-19, 21.

weke xwe h'iz bike>**.¹⁰ H'izkirin xirabîyê li hevalê xwe nake. Awa h'izkirin serê Qanûnê digire.

¹¹ Vê yekê bikin, çimkî hûn zannin ev çi zeman e. Niha îdî wext e hûn ji xewê h'îşyar bin, çimkî niha xilazbûn hê nêzîkî me ye, ne ku hingê gava me bawer kir. ¹² Şev gelek çûye, sibeh nêzîk bûye, awa kirêd te'rîstanîyê em ji xwe dûr xî û ç'ekêd r'onayîyê ser xweva kin. ¹³ Usa bijîn çawa r'onaya r'o-jê, bê kûç'iksantîyê, serxweşîyê, bênamûsîyê, h'eramîyê, şer'ûdîyê û h'evsûdîyê. ¹⁴ Lê Xudan Îsa Mesîh li xwe bikin mert'al û guh nedine wan xwestinêd binyat'a xweye merivayî.

Loma li birayê xwe neke

14 ¹ Ewê ku bawerîyêda sist e, qebûl kin, lê ne ku bona bîr-bawerîya wî jêr'a bik'evine de'wê. ² Yek bawer dike, ku her tiştî dikare bixwe, lê yê sist e, t'enê p'incar'ê dixwe. ³ Ewê ku dixwe, bira yê naxwe bêhurmet neke û ewê ku naxwe, bira loma yê dixwe neke, çimkî Xwedê ew qebûl kirîye. ⁴ Tu k'î yî ku loma

xulamê xelqê dikî? Heger sekinî be yan k'etî be, ew îşê Xweyê wî ye. Lê wê bisekine, çimkî Xudan dikare wî bide sekinandinê.

⁵ Yek r'ojekê ser r'ojê dinr'a digire, yek jî h'emû r'oja weke hev digire. Bira her kes fe'mîna xweda bawer be. ⁶ K'ê r'ojekê xwer'a e'zîz h'esab dike, bona Xudan e'zîz h'esab dike, usa jî ewê dixwe bona Xudan dixwe, çimkî şikirîyê dide Xwedê. Û yê naxwe jî bona Xudan naxwe û şikirîyê dide Xwedê. ⁷ Ji me tu kes bona xwe najî û t'u kes jî bona xwe namire. ⁸ Heger em dijîn, bona Xudan dijîn û heger em dimirin bona Xudan dimirin. Awa heger em bijîn yan bimirin, p'ara Xudan in. ⁹ Bona vê yekê jî Mesîh mir û sax bû, wekî hin h'ukumî ser mirîya bike, hin jî ser zêndîya. ¹⁰ Îdî tu çima loma birê xwe dikî? Yan tu çima birê xwe bêhurmet dikî? Em h'emûyê jî li ber dîwana Xwedê bisekinin*. ¹¹ Çimkî nivîsar e: «Ez saxîya Xwe kim, Xudan dibêje, ku her çok wê li ber Min bitewe û her kesê bêje: «Tu yî Xwedê»*». ¹² Awa ji me her kesê bona xwe cabê li ber Xwedê bide.

** 13:9 Qanûna K'ahîntîyê 19:18.

* 14:10 Korint'î II, 5:10.

* 14:11 Îşaya 49:18; 45:23.

Birê xwe p'îşk^f neke

¹³De îdî em loma hevdu nekin, lê hûn xwer'a bidine ber h'esaba, çawa bikin ku nig nedine li ber bira, ku nelik'umin yan p'îşk^f nebin. ¹⁴Ez vê yekê zanim û Xudan Îsada guman im, ku tişteki ji xwe h'eram^f t'une, lê bona wî h'eram e, yê ku h'eram h'esab dike. ¹⁵Heger bi xwarina xwe tu dilê birê xwe ji xwe dihêlî, îdî jîyîna te ne bi h'izkirinê ye. Bi xwarina xwe wî unda neke, bona k'îjanî Mesîh mir. ¹⁶Bira ew tiştêd ku tu bona xwe qenc dibînî, nebe me'nî ku xirabî bê gotinê. ¹⁷Çimkî P'adşatîya^f Xwedê xwarin û vexwarinêda nîne, lê heqî, e'dilayî û şabûnêda ye, ku dayîna R'uhê Pîroz in. ¹⁸Kê bi van xulamtiyê Mesîhr'a dike, ew li Xwedê xweş tê û dibe şîrinê meriva.

¹⁹Awa em hindava hevda ser nêta e'dilayîyê û bawerî avakirinê bin. ²⁰R'ûyê xwarinêda şixulê Xwedê xirab nekin. Her tişt h'elal e, t'enê bona wî merivî ne r'ast e, yê ku bi xwarina xwe dibe bayîsê k'etina xelqê. ²¹Qenc e ne goşt bixwî, ne şeravê vexwî û ne jî tişteki usa bikî, ku birê

te bik'eve. ²²Tu çawa bawer dikî, bira nava te û Xwedêda bimîne. Xwezî li wî, yê ku bi van tiştêd ku fe'm dike ku r'ast in, xwe gunek'ar nake. ²³Lê heger yek dixwe dudilîyê dike, dîwanê ser xweda tîne, çimkî bi bawerîyê naxwe. Û her tiştê ku ne bi bawerîyê ye, gunê ye.

**Tu li xelqê xweş were,
ne ku li xwe**

15 ¹Em ku bawerîyêda qewat in, gerekê bik'evine bin barê sista, ne ku em li xwe xweş bê. ²Bira ji me her kes alîyê qencîyêda li hevalê xwe xweş bê, ku bawerîyêda bişide. ³Çimkî Mesîh jî ne ku li Xwe xweş hat, lê çawa nivîsar e: «Ew qarêd ku li Te dikin, li Min dikin*». ⁴Lê çi ku pêşda k'itêbada hate nivîsarê, bona hînbûna me hate nivîsarê, wekî em bi sebirê û wan gotinêd nivîsarada ku bîne didine ber me, xweyguman bin. ⁵De bira Xwedêyê sebirê û bîna li ber her kesî bide we, ku hûn hindava hevda ser nêtekê bin, weke nexş-t'êrzê Mesîh Îsa, ⁶ku hûn h'emû bi dil û zarekî şikirîyê bidine Xwedêyê Bavê Xudanê me Îsa Mesîh.

* ^{15:3} Zebûr 69:9.

Mizgînî bona necihûya

7 Bona vê yekê bona şikirîya Xwedê hevdu qebûl kin, çawa Mesîh em qebûl kirin. 8 Çimkî ez wer'a dibêjim, ku Mesîh bû xizmetk'arê cihûya, bona aminîya Xwedê e'yan ke, wekî ew sozê kal-bavar'a hatiye dayînê, mak ke 9 û necihû bona r'e'ma Wî şikirîyê bidine Xwedê. Çawa nivîsar e:

«Bona vê yekê Ezê nav necihûyada pesinê Te bidim û eşqî navê Te bistirêm»*.

10 Û dîsa dibêje:

«Gelî necihûya, şa bin t'evî miletê Wî!»*

11 Û dîsa dibêje:

«Şikirîyê bidine Xudan gelî necihûya û pesinê Wî bidin, h'emû cim-e'tno»*.

12 Îşaya jî dibêje:

«Tamareke Yêşaf wê derê, bibe mîrê necihûya û necihû wê gumana xwe bidine ser Wî»*.

13 Bira Xwedêyê gumanê dilê we bi şabûnê û e'dilayîyêva bik'im-

k'imîne, bona wê bawerîya we, wekî gumana we bi qewata R'uh'ê Pîroz zêde be.

Xizmetk'arîya Pawlose bona necihûya

14 Ez xwexa weda guman im xûşk-birayêd min, ku hûn qencîyada mane û zanebûnêva jî dagirtî ne, dikarin hevdu şîret kin. 15 Lê alîkîva min turuş kir wer'a nivîsî, ku wan tiştê bikime bîra we, bona wê k'erema ku ji Xwedêda minr'a hatiye dayînê, 16 wekî ez nava necihûyada bibime berdestîyê Mesîh Îsa. Ez nava Mizgînîdayîna Xwedêda mîna k'ahînekîf xizmetk'arîyê dikim, ku h'edîbûna^f necihûya qebûl be, bi R'uh'ê Pîroz buhurtî-jibare be. 17 Awa ez dikarim bi saya Mesîh Îsa pê xizmetk'arîya xweye bona Xwedê bifir'im. 18 Ez turuş nakim bona tiştêkî usa xeber dim, pêştirî wan tiştêd ku Mesîh bi destê min kirine, bona guhdarîya necihûya, heger bi xebra be yan kira be, 19 bi qewata nîşana û k'eremeta, bi qewata

* 15:9 Zebûr 18:49.

* 15:10 Qanûna Ducarî 32:43.

* 15:11 Zebûr 117:1.

* 15:12 Îşaya 11:10.

R'uh'ê Xwedê. Û bi ví awayî ez ji Orşelîmê^f girtî h'eta Îlîrkûmê ger'iyam, Mizgînîya Mesîhva t'ijî kir. ²⁰ Min dice'dand ku wan dera Mizgînîyê dannasîn kim, k'îderêd bona navê Mesîh nehatibû bihistînê, wekî nebe ku ez ser h'îmê hinekêd din çêkim.

²¹ Lê belê çawa nivîsar e:

«K'îjanar'a bona Wî nehatîye gotinê, wê bibînin û k'îjana bona Wî ne bihistîye, wê bizanibin»*.

T'ivdîra Pawlose bona r'omayîya

²² Lema gelek cara r'ê nedi-k'ete min ser weda bihatama. ²³ Lê niha îdî van alîya cîyê usa t'une p'êgeh lê nek'etibe û ev çend sal e ez dikim bême cem we, ²⁴ gava her'ime Spanyayê. Awa gumana min heye, ku ezê ser r'îya xwe serîkî li we xim û ji wir hûn min ver'êkin ez her'ime Spanyayê, gava bîna min hinekî pê we derê. ²⁵ Lê niha ez diçime Orşelîmê, ku bi k'omekdayîne xizmetk'arîya cime'ta Xwedê bikim. ²⁶ Çimkî xûşk-birayêd

Mekedonyayê û Axayayê bi hevr'a qayl bûn, ku alîk'arîkê bidine cime'ta Xwedêye belengaz, yêd ku Orşelîmêda dimînin. ²⁷ Ew qayl bûn û deyndarê wan in jî. Çimkî necihûya alîyê r'uh'anîda k'omek ji cihûya standin, gerekê ew jî alîyê hebûka^f dinêda k'omekê bidine wan. ²⁸ Awa pey vê kirinêr'a, gava k'omeka t'opkirî bigihînime cî, ezê bême cem we, ji wir derbazî Spanyayê bim. ²⁹ Ez zanim gava bême cem we, ezê bi dewlemendîya dua-dirozgêd Mesîh* bême.

³⁰ Ez hîvî ji we dikim xûşk-birano, bi saya Xudanê me Îsa Mesîh û wê h'izkirina ji R'uh', wekî hûn bi duayêd xweye li ber Xwedê t'evî şer'k'arîya min bin. ³¹ Dua bikin, wekî ez ji destê wan xilaz bim, yêd ku Cihûstanêda^f nebawer in û wekî xizmetk'arîya mine bona k'omekdayîne Orşelîmêda li cime'ta Xwedê xweş bê. ³² Û bi ví awayî ezê bi e'mirê Xwedê, bi dilekî şa bême cem we û hinekî t'evî we hêsa bim. ³³ De bira Xwedêyê e'dilayîyê t'evî we h'emûya be. Amîn.

* ^{15:21} Îşaya 52:15.

* ^{15:29} Nav hinek destnivîsarada aha ye: «Bi dewlemendîya dua-dirozgêd Mizgînîya Mesîh».

Silavêd Pawlose axirîyê

16 ¹ Ez t'emîya xûşka Foybê didime we, ya ku berdestîya civîna Kenxêryayê dike. ² Hûn wê bi navê Xudan qebûl kin, çawa li cime'ta Xwedê dik'eve û gava dibe h'ewcê tiştekî, destê xwe dirêjî wê kin, çimkî ewê jî xweyîti geleka kirîye û usa jî min.

³ Silavê bidine Priskîlayê û Akîla*, heval-xebatêd mine şixulê Mesîh Îsada. ⁴ Wana bona min dest ji e'mirê xwe k'îşand, ne ku t'enê ez ji wan r'azî me, lê t'emamîya civînêd ji necihûya jî. ⁵ Û li civîna mala wanda jî silav kin.

Apênetoyê delalê min jî silav kin, ku Asyayêda bawermendê Mesîhî^f pêşin e. ⁶ Silavê bidine Meryemê, ku bona we gelek xûdan r'êtiye. ⁷ Silavê bidine Endronîko û Yûnyasê pismam û hevalêd mine kelêda. Ew nava şandîyada e'yan in û berî min bawerîya xwe Mesîh anîne.

⁸ Silavê bidine Emplîyato, delalê minî ji Xudan. ⁹ Silavê bidine Ūrbano heval-xebatê meyî şixulê Mesîhda û Staxoyê delalê min. ¹⁰ Silavê bidine Apêlîs, ku bona

Mesîh yekî k'etî-r'abûyî ye. Silavê bidine mala Arîstopolo. ¹¹ Silavê bidine Hêrodîyonê pismamê min. Silavê bidine wan, yêd ku ji mala Nerkîso ne, nav bawerîya Xudanda ne. ¹² Silavê bidine Tirîfênayê û Tirîfosayê, k'îjan bona navê Xudan dixebitin. Silavê bidine Persîsêya delal, ku gelekî xûdan r'êtiye bona Xudan. ¹³ Silavê bidine R'ûfoyê bijartîyê* Xudan û dîya wî û usa jî çawa dîya min. ¹⁴ Silavê bidine Asînkrito, Flêgon, Hermês, Patrobas, Hermas û xûşk-birayêd mayîne t'evî wan. ¹⁵ Silavê bidine Fîlologo û Yûliya, Nêroyîs û xûşka wî, usa jî Olîmpas û t'emamîya cime'ta Xwedêye t'evî wan.

¹⁶ Silavê bidine hev bi r'amûsana şîrê h'elal. H'emû civînêd Mesîh li we silav dikin.

T'emîyêd axirîyê

¹⁷ Niha ez hîvî ji we dikim xûşk-birano, ku hûn h'evza xwe ji wan bikin, yêd ku ji wê hînbûnê der, ya ku hûn hîn bûne, cudebûnê pêşda tînin û xelqê p'îşk dikin. Ji wan dûr bin. ¹⁸ Çimkî yêd usa xulamtiyê li Xudanê me, Mesîh nakin, lê zikê xwe diç'êrînin. Bi

* 16:3 K'arêd Şandîya 18.

* 16:13 Aha jî tê fe'mkirinê: «R'ûfoyê nav şixulê Xudanda e'yan».

zarê xweş û h'ilek'arîyê, yêd saxikê dilê xwe dixapînin. ¹⁹ Guhdarîya we nav h'emûyada bi nav û deng e û ez bona we şa me, lê dixwazim ku hûn serwaxt bin hindava qencîyêda û dilsax bin hindava xirabîyêda. ²⁰ Û Xwedêyê e'dilayîyê zûtirekê wê serê mîrêcin^f binê nigêd weda bip'elêxe.

K'erema Xudanê me Îsa Mesîh t'evî we be.

²¹ Tîmot'êyoyê heval-xebatê min li we silav dike, usa jî Lûkyo, Yason û Sospatroyê pismamêd min.

²² Ez Tertîyo jî bi navê Xudan li we silav dikim, yê ku ev ne'-me nivîsî.

²³ Gayos li we silav dike, qonaxê min û yê t'emamîya civînê.

Êrastoyê ser xizna bajêr li we silav dike û usa jî birayê Kiwarto. ²⁴ K'erema Xudanê me Îsa Mesîh t'evî we h'emûya be. Amîn*.

Dua û şikirdayîn

²⁵ Niha şikir ji Wîr'a, Yê ku dikare we bawerîyêda bişidîne, weke wê Mizgînîya ku ez bona Îsa Mesîh dannasîn dikim, weke aşkrebûna wê sur'a ku hê dewrêd berêye bihurîda veşartî mabû, ²⁶ lê niha bi nivîsarêd p'êxembera e'yan bû û bi e'mirê Xwedêyê h'eta-h'etayê hate naskirinê, wekî h'emû millet bawer bikin û guhdar bin. ²⁷ Şikir ji Xwedêyê t'enêyî serwaxtr'a, bi saya Îsa Mesîh, h'eta-h'etayê. Amîn*.

* ^{16:24} Nav destnivîsarêd here qencda r'êza 24-a t'ûne.

* ^{16:27} Nav hinek destnivîsarada r'êza 25 h'eta 27-a t'unene.